

Tárgytematika

Félév:	2012/13/2
Tárgynév:	Az integráció és szegregáció kérdései
Tárgykód:	ALFSPA1071
Felelős szervezet neve:	Pedagógia Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA15
Tárgyfelelős neve:	Rajtáné Szabó Zsuzsanna
Tárgy követelménye:	Évközi jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	15/0/0

Oktatás célja:

A képzésben résztvevők integrációs/inklúziós szaktudásának megalapozása alapfogalmak, definíciók (esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód, hátrányos megkülönböztetés, integráció, inklúzió, szegregáció, speciális nevelési szükséglet, hátrányos helyzet stb.) szisztematikus áttekintésével, valamint az integráció eszméjének kialakulásához vezető nemzetközi törekvések, mozgalmak, az integráció elterjedésében nagy szerepet vállaló nemzetközi szervezetek (UNESCO, OECD, Európai Unió) tevékenységének, az integrált nevelés változatainak, jogi kereteinek, a befogadást segítő jogszabályi környezet (hazai és nemzetközi) sajátosságainak, az esélyegyenlőség érvényesítésével kapcsolatos intézkedések mibenlétének megismertetésével.

Tantárgy tartalma:

A tananyag leírása:

- Oktatási egyenlőtlenségek dimenziói a hazai oktatásügyi statisztikák tükrében.
- Iskolázási esélyegyenlőség (társadalmi, oktatáspolitikai kontextus)
  - A másság megnyilvánulási formái
  - Az esélyek egyenlőtlensége és kezelésükre vonatkozó felfogások
  - A szelektív és a komprehenzív iskolarendszer
  - Az oktatási esélyek és az iskola a nemzetközi hatékonyságvizsgálatok tükrében.
    - A hátránykompenzálás jogi alapvetése (hátrányos megkülönböztetés, egyenlő bánásmód, esélyegyenlőség elve)
- Szegregációtól az integrációig
  - Indítékok és törekvések külföldön és hazánkban
  - SNI tanulókkal kapcsolatos közösségi (Európai Unió) politika
  - Integrált nevelés változatai
- Hátrányos helyzetű és SNI tanulók a közoktatásban
  - Az együttnevelést elősegítő jogszabályi környezet
- A különleges bánásmódot igénylő csoportok (nemzeti és etnikai kisebbségek, bevándorlók) oktatása (interkulturális és multikulturális nevelés)

Számonkérési és értékelési rendszere:

Az osztályzat (évközi jegy) kialakításának módja

Tárgytematika

Félév:	2012/13/2
Tárgynév:	Az integráció és szegregáció kérdései
Tárgykód:	ALFSPA1071
Felelős szervezet neve:	Pedagógia Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA15
Tárgyfelelős neve:	Rajtáné Szabó Zsuzsanna
Tárgy követelménye:	Évközi jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	15/0/0

Számonkérési és értékelési rendszere:

a) egy szabadon választott témából - több irodalom és/vagy saját iskolai tapasztalatok felhasználásával - önálló írásbeli dolgozat, esszé elkészítése 5-7 oldalnyi terjedelemben (Times New Roman betűtípus, 12-es betűméret, másfeles sortávolság, sorkiegyenlítettirodalomjegyzék a szabályos könyvészeti követelmények betartásával).

Az értékelés szempontjai:

- Formai követelmények: 1-3 pont
- Kép, táblázat, diagram: 1-3 pont
- Információ mennyisége: 1-3 pont
- Esztétikai megjelenítés: 1-3 pont
- Tartalom: 1-10 pont

Ponthatárok:

- 0 - 11 = 1 (elégtelen)
- 12 - 14 = 2 (elégséges)
- 15 - 17 = 3 (közepes)
- 18 - 20 = 4 (jó)
- 21 - 22 = 5 (jeles)

A hiányzás pótlásának módja:

Otthoni, egyéni tanulás.

Kötelező irodalom:

A tananyag kijelölés / irodalom a házi dolgozathoz:

A közoktatásról szóló többször módosított 1993. évi LXXIX: törvény aktuális vonatkozásai

Andl Helga és mts.-i (2009): Regisztráció, körzethatár, előnyben részesítés. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrált oktatásának biztosítása a beiskolázás szabályozásával. Esély. Társadalom- és szociálpolitikai folyóirat. 2009. 3. sz. pp.38-73.

Andrássy Ildikó (2007): A sajátos nevelési igényről – nemzetközi összehasonlításban. Fejlesztő pedagógia, 18. évf. 2. sz. pp. 50-72.

Tárgytematika

Félév:	2012/13/2
Tárgynév:	Az integráció és szegregáció kérdései
Tárgykód:	ALFSPA1071
Felelős szervezet neve:	Pedagógia Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA15
Tárgyfelelős neve:	Rajtáné Szabó Zsuzsanna
Tárgy követelménye:	Évközi jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	15/0/0

Kötelező irodalom:

- Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. Törvény.
Bánfalvy Csaba (szerk. 2008): Az integrációs cunami. Tanulmányok a fogyatékos emberek iskolai és társadalmi integrációjáról. ELTE Eötvös Kiadó.
- Baráth Tibor (é.n.): Eredményes iskola. In: Közoktatási menedzser II. Szerk. Baráth Tibor, Golnhofer Erzsébet. Okker Kiadó, Bp. pp.5-14.
- Bárdossy Ildikó (2006): Befogadó iskola és környezete. Új Pedagógiai Szemle, 3. sz.
- Bernáth Gábor (szerk. 2008): Esélyegyenlőség-deszegregáció-integráló pedagógia. Educatio, Bp.
- Csányi Yvonne (2008): Új utak és törekvések a sajátos nevelési igényű személyek oktatása terén az OECD szakmapolitikájában és ennek néhány hazai vonatkozása. Fejlesztő Pedagógia, 19. évf. 1. sz. pp. 28-32.
- Csányi Yvonne (2007): Integráció és inklúzió. Nemyetközi és hazai körkép. In: Inkluzív nevelés – A tanulók hatékony megismerése. Szerk. Girasek János. sulINova Közoktatás-fejlesztési és Pedagógus-továbbképzési Kht., Bp. pp. 138-164.
www.sulinovadatbank.hu/letoltes.php?d_id=7110
- Csányi Yvonne (1999): Integráció, befogadás. In: Mindenki iskolája. Együttnevelés. szerk. Kereszty Zsuzsa. IFA-BTF-OM.
- Csányi Yvonne – Perlusz Andrea (2001): Integrált nevelés – inkluzív iskola. In: Tanulmányok a neveléstudományok köréből 2001. Szerk. Báthory Z.-Falus I. Osiris Kiadó, Bp. pp. 314-332.
- Cs. Czachesz Erzsébet-Radó Péter (2003): Oktatási egyenlőtlenségek és speciális igények. In: Jelentés a magyar közoktatásról 2003. Szerk. Halász G.-Lannert J. 2003. Országos Közoktatási Intézet, Bp. pp. 349-376.
www.oki.hu/oldal.php?tipus=kiadvany&kod=Jelentes2003
- Drótos András (2000): Cigány gyerek az iskolában. Új Pedagógiai Szemle, július – augusztus sz.. pp. 102-106. www.oki.hu/oldal.php?tipus=kiadvany&kod=2000-07
- Durucz né Nagy Júlia (2009): A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrált nevelése az általános iskolában. In: Jogalkalmazás a közoktatásban: útmutató és példatár., Raabe, 2009. február. A/3.14. modul.
- Európai Ügynökség a Sajátos Nevelési Igényű Tanulók Oktatásának Fejlesztéséért. In: Együttnevelés határon innen és túl. Szerk. Kőpatakiné Mészáros Mária, 2009. Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet, Bp. pp. 118-123.
www.ofi.hu/fooldal/egyuttnevel-es-kopataki

Tárgytematika

Félév:	2012/13/2
Tárgynév:	Az integráció és szegregáció kérdései
Tárgykód:	ALFSPA1071
Felelős szervezet neve:	Pedagógia Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA15
Tárgyfelelős neve:	Rajtáné Szabó Zsuzsanna
Tárgy követelménye:	Évközi jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	15/0/0

Kötelező irodalom:

- Farkas Lilla és mts.-i (2008): Diszkrimináció az oktatásban. UNESCO Nemzeti lentés. Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet. Bp.
- Fellegi Borbála - Ligeti György PhD: Amikor a gyermek ... problémás”
www.ligetigyorgy.hu/publikaciok/2004_06_KAPOCS_Amikor_a_gyermek_problemas.rtf
- Forray Katalin – Cs. Czahesz Erzsébet – Lesznyák Mária (2001): Multikulturális nevelés-interkulturális oktatás. In: Tanulmányok a neveléstudományok köréből 2001. Szerk. Báthory Z.-Falus I. Osiris Kiadó, Bp.
- Gaál Sándorné (2007): Az inklúzió fogalma, tartalma. In: Inkluzív nevelés – A tanulók hatékony megismerése. Szerk. Girasek János. sulINova Közoktatás-fejlesztési és Pedagógus-továbbképzési Kht., Bp. pp. 79-89.
www.sulinovadatbank.hu/letoltes.php?d_id=7110
- Galsai Péter – Varga Júlia (2005): *Munkaerőpiac és oktatás*. MTA Közgazdaságtudományi Intézet, Bp.
- Girasek János (2007): Sajátos nevelési igényű gyermekek. In: Inkluzív nevelés – A tanulók hatékony megismerése. Szerk. Girasek János. sulINova Közoktatás-fejlesztési és Pedagógus-továbbképzési Kht., Bp. pp. 69-78.
www.sulinovadatbank.hu/letoltes.php?d_id=7110
- Halász Gábor (2004): A sajátos nevelési igényű gyermekek oktatása: európai politikák és hazai kihívások. Új Pedagógiai Szemle, február sz. pp. 28-37.
www.oki.hu/oldal.php?tipus=kiadvany&kod=2004-02
- Havas Gábor – Kemény István – Liskó Ilona (2001): Cigány gyerekek az általános iskolában. Kutatás közben. No. 231. Oktatáskutató Intézet, Bp.
- Havas Gábor – Liskó Ilona (2005): Szegregáció a roma tanulók általános iskolai oktatásában. Kutatás közben. No. 266. Felsőoktatási Kutatóintézet, Bp.
- Keller Judit-Mártonfi György (2006): Oktatási egyenlőtlenségek és speciális igények. In: Jelentés a magyar közoktatásról 2006. Szerk. Halász G.-Lannert J. 2006. Országos Közoktatási Intézet, Bp. pp. 377-404.
www.oki.hu/oldal.php?tipus=kiadvany&kod=Jelentes2006
- Kende Anna (2004): Együtt vagy külön? Iskolakultúra, 1. sz.
- Kereszty Zsuzsa (szerk. 1999): Mindenki Iskolája. Együttnevelés. Tanítók kiskönyvtára 8. IFA-BTF-OM, Bp.
- Kertesi Gábor – Kézdi Gábor (200!): Általános iskolai szegregáció-okok és következmények. MTA

Tárgytematika

Félév:	2012/13/2
Tárgynév:	Az integráció és szegregáció kérdései
Tárgykód:	ALFSPA1071
Felelős szervezet neve:	Pedagógia Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA15
Tárgyfelelős neve:	Rajtáné Szabó Zsuzsanna
Tárgy követelménye:	Évközi jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	15/0/0

Kötelező irodalom:

Közgazdaságtudományi Intézet, Bp.

Kósáné Kovács Magda – Pető Andrea (2007): Mérleg. Hátrányos helyzetű társadalmi csoportok Magyarországon 2007-ben. Napvilág Kiadó – Táncsics Mihály alapítvány.

Kőpatakiné Mészáros Mária – Nagy Gyöngyi Mária (2009): Sajátos nevelési igényű gyermekek az oktatási rendszerben. In: Együttnevelés határon innen és túl. Szerk. Kőpatakiné Mészáros Mária. Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet, Bp. pp. 13-23. www.ofi.hu/fooldal/egyuttnevel-es-kopataki

Kőpatakiné Mészáros Mária (2007): Elfogadás, befogadás, társadalmi integráció. Fejlesztő Pedagógia, 2007. 18. évf. 6. sz. pp. 43-50.

Liskó Ilona (2006): Hátrányos helyzetű tanulók iskoláztatási esélyei. Educatio, 2006/1. sz. pp. 118-129.

Mayer József (szerk. 2006): Esélynövelő és hátránykompenzáló iskolák. OKI. Bp.

www.oki.hu/kiadvany.php?kod=eselynovelo

Mesterházi Zsuzsa-Gereben Ferencné (2001): A tanulási nehézségek – nehezen tanuló gyermekek. In: Tanulmányok a neveléstudományok köréből 2001. Szerk. Báthory Z.- Falus I. Osiris Kiadó, Bp.

Mihály Ottó (1999): Egyenlőség és differenciálás. Új Pedagógiai Szemle, január. pp. 11-19.

M. Tamás Márta (szerk. 2006): Integráció és inklúzió. Fejlesztő módszerek a közoktatásban. Trefort Kiadó.

Nahalka István – Torgyik Judit (szerk. 2004): Megközelítések. Roma gyerekek nevelésének egyes kérdései. Eötvös József Kiadó, Bp.

Németh Szilvia (szerk. 2004): Esély az együttnevelésre: integráció versus szegregáció. OKI, Bp.

www.oki.hu/oldal.php?tipus=kiadvany&kod=Es%20E9ly%20az%20egy%20FCttnevel%20E9sre

Némethné Tóth Ágnes (2008): Körkép a befogadó nevelésről Európán innen és túl. Fejlesztő Pedagógia, 19. évf. 6. sz. pp. 20-25.

Pető Ildikó(2003): Inklúzió a nevelésben. Iskolakultúra, 10. sz.

Petryné Feyér Judit (2003): A különleges bánásmódot igénylő gyermek. In: Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz. Szerk. Falus I. 2003. pp. 418-446.

Réthy Endréné: (2002): A speciális szükségletű gyermekek nevelése, oktatása Európában. Magyar Pedagógia, 3. sz.

Speciális szükséglet vagy fogyatékos? A befogadó pedagógia helye a magyar közoktatásban. Új Pedagógiai Szemle, 2003/1. sz. pp. 67-73.

www.oki.hu/oldal.php?tipus=kiadvany&kod=2003-01

Szegál Borisz (2007): A sajátos nevelési igényű és hátrányos helyzetű tanulók integrált oktatásának és

Tárgytematika

Félév:	2012/13/2
Tárgynév:	Az integráció és szegregáció kérdései
Tárgykód:	ALFSPA1071
Felelős szervezet neve:	Pedagógia Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA15
Tárgyfelelős neve:	Rajtáné Szabó Zsuzsanna
Tárgy követelménye:	Évközi jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	15/0/0

Kötelező irodalom:

nevelésének megalapozása. In: Inkluzív nevelés – A tanulók hatékony megismerése. Szerk. Girasek János. sulINova Közoktatás-fejlesztési és Pedagógus-továbbképzési Kht., Bp. pp. 53-68.
www.sulinovadatbank.hu/letoltes.php?d_id=7110

Szegál Borisz (2007): Együtt vagy külön? Integrált nevelés: pró és kontra. In: Inkluzív nevelés – A tanulók hatékony megismerése. Szerk. Girasek János. sulINova Közoktatás-fejlesztési és Pedagógus-továbbképzési Kht., Bp. pp. 90-96..

www.sulinovadatbank.hu/letoltes.php?d_id=7110

Vajda Zsuzsanna ((2007): Részekből az egészet? Integráció az oktatásban. (Taní-tani, alternatív iskolai folyóirat. 2007. 2. sz. pp. 70-79.

Vámos Ágnes (2003): Különleges bánásmódot igénylő csoportok oktatása. In: Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanulásához. Szerk. Falus I. 2003. pp. 448-468.

Vargáné Mező Lilla (2006): Inkluzív nevelés – Az integrált oktatás jogi háttere. sulINova Közoktatás-fejlesztési és Pedagógus-továbbképzési Kht., Bp. www.sulinovadatbank.hu/letoltes.php?d_id=7110

Az egyéni hallgatói munka tervezett száma és típusa:

1. Írásbeli dolgozat leadása